

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดชนิดสัตว์น้ำที่ห้ามมิไว้ในครอบครอง

พ.ศ. ๒๕๖๗

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอันตรายมิให้เกิดแก่สัตว์น้ำและระบบนิเวศ จึงสมควรกำหนดชนิดสัตว์น้ำบางชนิดที่ห้ามมิไว้ในครอบครอง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ห้ามมิให้บุคคลใด มีไว้ในครอบครองปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำ (*Sarotherodon melanotheron*) มีชีวิตและที่ไม่มีชีวิต นอกพื้นที่การแพร่ระบาดตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๒ ความในข้อ ๑ มิให้ใช้บังคับกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีมีการครอบครองโดยการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิต ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

(๑.๑) การเคลื่อนย้ายในลักษณะที่มีการแช่เย็นด้วยน้ำแข็ง ซึ่งมีภาชนะบรรจุมิดชิด

(๑.๒) การเคลื่อนย้ายในลักษณะที่มีการแช่แข็ง

(๑.๓) การเคลื่อนย้ายในลักษณะที่มีการแปรรูปเบื้องต้นแล้ว เช่น การตัดหัว ควักไส้
แล้วเป็นชิ้น หมักเกลือ เป็นต้น

(๒) กรณีการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิตเพื่อนำไปแปรรูปเป็นปลาป่น ต้องเคลื่อนย้ายแบบแห้ง และอยู่ในภาชนะบรรจุมิดชิด

(๓) กรณีการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิต เพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบตามโครงการของรัฐ เช่น การทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น ต้องเคลื่อนย้ายแบบแห้ง และอยู่ในภาชนะบรรจุมิดชิด

(๔) กรณีการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิตที่กระทำโดยทางการ เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดและกำจัดออกจากที่จับสัตว์น้ำ

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศกรมประมง

เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การแพร่ระบาดของปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำ

พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดสัตว์น้ำที่ห้ามมีไว้ในครอบครอง พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ กรมประมงจึงประกาศให้บริเวณพื้นที่ตามแนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำ (*Sarotherodon melanotheron*)

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

บัญชา สุขแก้ว

อธิบดีกรมประมง

บัญชีท้ายประกาศกรมประมง

เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การแพร่ระบาดของปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำ

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ/เขต
๑	จันทบุรี	๑. นายายอาม ๒. ท่าใหม่
๒	ระยอง	๑. แกลง ๒. เมืองระยอง ๓. บ้านฉาง
๓	ฉะเชิงเทรา	๑. บางคล้า ๒. บางปะกง ๓. บ้านโพธิ์ ๔. เมืองฉะเชิงเทรา
๔	สมุทรปราการ	๑. เมืองสมุทรปราการ ๒. บางบ่อ ๓. บางพลี ๔. พระประแดง ๕. พระสมุทรเจดีย์
๕	นนทบุรี	๑. บางบัวทอง ๒. ไทรน้อย ๓. บางกรวย ๔. บางใหญ่ ๕. ปากเกร็ด ๖. เมืองนนทบุรี
๖	กรุงเทพมหานคร	๑. บางขุนเทียน ๒. ทวีวัฒนา ๓. ดุสิต ๔. ราชเทวี ๕. ดินแดง ๖. ทุ่งครุ ๗. บางกอกน้อย ๘. ลาดกระบัง ๙. จอมทอง ๑๐. หนองแขม
๗	นครปฐม	๑. นครชัยศรี ๒. เมืองนครปฐม ๓. สามพราน ๔. ดอนตูม
๘	ราชบุรี	๑. ดำเนินสะดวก ๒. ปากท่อ ๓. โพธาราม ๔. เมืองราชบุรี ๕. บางแพ ๖. วัดเพลง

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ/เขต
๙	สมุทรสาคร	๑. เมืองสมุทรสาคร ๒. บ้านแพ้ว ๓. กระทุ่มแบน
๑๐	สมุทรสงคราม	๑. อัมพวา ๒. เมืองสมุทรสงคราม ๓. บางคนที
๑๑	เพชรบุรี	๑. บ้านแหลม ๒. หนองหญ้าปล้อง ๓. เขาย้อย ๔. เมืองเพชรบุรี ๕. ท่ายาง ๖. ชะอำ ๗. บ้านลาด
๑๒	ประจวบคีรีขันธ์	๑. ปรานบุรี ๒. กุยบุรี ๓. สามร้อยยอด ๔. หัวหิน ๕. เมืองประจวบคีรีขันธ์ ๖. ทับสะแก ๗. บางสะพาน ๘. บางสะพานน้อย
๑๓	ชุมพร	๑. สวี ๒. ละแม ๓. เมืองชุมพร ๔. หลังสวน ๕. ปะทิว ๖. ทุ่งตะโก
๑๔	สุราษฎร์ธานี	๑. ท่าชนะ ๒. ไชยา
๑๕	นครศรีธรรมราช	๑. หัวไทร ๒. ปากพั่น ๓. เขียรใหญ่
๑๖	สงขลา	๑. ระโนด
๑๗	ชลบุรี	๑. เมืองชลบุรี
๑๘	พัทลุง	๑. ป่าพะยอม
๑๙	ปราจีนบุรี	๑. บ้านสร้าง

แนวทางการครอบครองโดยการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิต

ตามที่มีการแพร่ระบาดของปลาหมอคางดำในพื้นที่ ๑๙ จังหวัดของประเทศไทยส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อสัตว์น้ำพื้นเมืองและระบบนิเวศ เนื่องจากปลาหมอคางดำเป็นปลาที่แพร่พันธุ์เพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว และกินอาหารได้ทุกประเภท จึงรุกรานแก่งแย่งที่อยู่อาศัยและอาหารสัตว์น้ำพื้นเมือง อีกทั้งปลาหมอคางดำเป็นปลาที่ทนทานปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมได้ดี สามารถมีชีวิตรอดแม้ว่าขึ้นจากน้ำในระยะเวลา ๓ ชั่วโมง ขณะที่ไข่ของปลาสามารถอยู่ในปากปลาที่ตายที่มีสภาพความชื้น ได้ถึง ๓ ชั่วโมง เช่นเดียวกัน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของปลาหมอคางดำเป็นวงกว้างขึ้นจากการเคลื่อนย้ายไปใช้ประโยชน์ ซึ่งอาจเกิดการหลุดรอดของไข่หรือปลาลงสู่แหล่งน้ำอื่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิดสัตว์น้ำที่ห้ามมิไว้ในครอบครอง พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดมิไว้ในครอบครองปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำ (*Sarotherodon melanotheron*) มีชีวิตและที่ไม่มีชีวิต นอกพื้นที่การแพร่ระบาด โดยมีข้อยกเว้นไว้สำหรับกรณีการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิตนอกพื้นที่การแพร่ระบาด ตามความในข้อ ๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ของประกาศข้างต้น ประกอบกับกรมประมงได้ออกประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การแพร่ระบาดปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำ พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางการครอบครองโดยการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิตนอกพื้นที่การแพร่ระบาดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อป้องกันไม่ให้ปลาดังกล่าวแพร่ระบาดไปยังนอกเขตพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดอยู่เดิม โดยแนวทางการครอบครองโดยการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำหรือปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิตมีรายละเอียด ดังนี้

๑. กรณีมีการครอบครองโดยการเคลื่อนย้ายปลาหมอสีคางดำที่ไม่มีชีวิต มีลักษณะและแนวทางปฏิบัติ ได้แก่

๑.๑ การเคลื่อนย้ายในลักษณะที่มีการแช่เย็นด้วยน้ำแข็ง ต้องใส่ในภาชนะบรรจุมิดชิด โดยอาจบรรจุปลาลงในถุงหรือวัสดุอื่นเพื่อป้องกันไข่ปลาสัมผัสกับน้ำ แล้ววางในภาชนะอีกชั้นหนึ่ง เช่น การบรรจุปลาลงในถุงแล้วใส่ลงกล่องโฟม หรือถังน้ำแข็ง เป็นต้น หลังจากนั้นให้ใส่น้ำแข็งให้เต็มภาชนะเพื่อให้ปลาตายสนิท ก่อนนำออกนอกพื้นที่แพร่ระบาด

๑.๒ การเคลื่อนย้ายในลักษณะที่มีการแช่แข็ง โดยอาจจะบรรจุปลาลงในถุงแล้วนำไปแช่แข็งเพื่อให้ปลาตายสนิท ก่อนนำออกนอกพื้นที่แพร่ระบาด

๑.๓ การเคลื่อนย้ายในลักษณะที่มีการแปรรูปเบื้องต้นแล้ว เช่น การตัดหัว ควักไส้ แลเป็นชิ้นหมักเกลือ เป็นต้น ทั้งนี้ เศษซากของปลาที่เหลือทิ้งจากการแปรรูปห้ามทิ้งลงสู่แหล่งน้ำหรือท่อระบายน้ำทิ้ง และต้องมีการจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้ไข่ปลาหลุดรอดลงสู่แหล่งน้ำ เช่น นำไปทำปุ๋ยชีวภาพ นำไปต้มทำอาหารสัตว์ เป็นต้น

๒. กรณีการเคลื่อนย้ายปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิตเพื่อนำไปแปรรูปเป็นปลาป่น ต้องเคลื่อนย้ายแบบแห้ง และอยู่ในภาชนะบรรจุมิดชิด โดยต้องมีภาชนะรองรับซากปลา เช่น ผ้าใบถึงพลาสติก เป็นต้น เมื่อนำซากปลาใส่ลงในภาชนะแล้ว ต้องมีการปิดภาชนะให้มิดชิด เช่น คลุมทับด้วยผ้าใบหรือพลาสติก เพื่อป้องกันเศษซากร่วงหล่นในระหว่างการเคลื่อนย้าย

๓. กรณีการเคลื่อนย้ายปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิต เพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบตามโครงการของรัฐ เช่น การทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น โดยต้องเคลื่อนย้ายแบบแห้ง และอยู่ในภาชนะบรรจุมิดชิด โดยอาจมีภาชนะรองรับซากปลา เช่น ผ้าใบ ถึงพลาสติก และเมื่อนำซากปลาใส่ลงในภาชนะแล้วต้องปิดภาชนะให้มิดชิด เช่น คลุมทับด้วยผ้าใบหรือผ้าพลาสติก เพื่อป้องกันเศษซากร่วงหล่นในระหว่างการเคลื่อนย้าย

๔. กรณีการเคลื่อนย้ายปลาหมอคางดำที่ไม่มีชีวิตที่กระทำโดยทางราชการ เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดและกำจัดออกจากที่จับสัตว์น้ำ หน่วยงานราชการที่ดำเนินการต้องทำให้ปลาตายสนิทและบรรจุซากใส่ในภาชนะก่อนเคลื่อนย้ายซากไปทำลาย

ทั้งนี้ การล้างอุปกรณ์ ภาชนะ รวมไปถึงพาหนะในการขนส่งปลา ห้ามเทน้ำล้างอุปกรณ์ลงในแหล่งน้ำและท่อน้ำทิ้งสาธารณะ เนื่องจากไข่ปลาหมอคางดำอาจติดมาและอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการแพร่ระบาดในแหล่งน้ำอื่นได้